

Nr 141.

Av herr **Ström, Fredrik, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till landsmålsarkiven: avlöningar.

Under nuvarande förhållanden, då den allmänna ekonomiska situationen är så ytterst ogynnsam för framställande av nya anslagskrav, kan det visserligen synas djärvt att hos riksdagen begära anslag till en ny befattning vid landsmålsarkivet i Uppsala. Men den sak det här gäller innebär i själva verket blott att en redan existerande, med statsmedel honorerad arvodesbefattning vid nämnda institution förlänas en fastare karaktär, varigenom ett önskemål skulle förverkligas, som under många år betraktats såsom en vital angelägenhet både för sagda institutions insamlingsverksamhet och för den vetenskapliga forskning denna institution representerar.

Vid sidan av dialektundersökningarna ha alltsedan 1928 vid landsmålsarkivet i Uppsala folkminnesundersökningarna varit företrädade av sin egen avdelning (»folkminnesavdelningen»), och under årens lopp har denna del av arkivets verksamhet nått en så betydande omfattning att dess folkminnesamlingar sedan länge torde vara de största i riket. Den närmaste ledningen av denna avdelnings verksamhet har utövats av en särskild avdelningsföreståndare, vilken, alltsedan avdelningens tillkomst, honorerats med ett av arkivets styrelse fastställt arvode av 9,000 kronor om året. Detta arvode utgick ur för ändamålet anvisade lotterimedel t. o. m. budgetåret 1937/38 och ur särskilt statsanslag budgetåret 1938/39. Fr. o. m. budgetåret 1939/40 har ett av Kungl. Maj:t till samma belopp fastställt arvode utgått av det till arkivets förfogande ställda förslagsanslaget till avlöningar. I innevarande års statsverksproposition (Bilaga till 1941 års statsverksproposition, åttonde huvudtiteln, s. 120) föreslås det ifrågavarande arvodet höjt med 800 kronor till 9,800 kronor, detta i enlighet med vad som anförts i propositionen nr 65 till 1940 års urtima riksdag.

Landsmålsarkivets styrelse har i sina petita för budgetåren 1938/39, 1939/40 och 1940/41 begärt hos Kungl. Maj:t att denna arvodesbefattning måtte förvandlas till en befattning i lönegrad Eo 28 (tidigare B 28), under åberopande av att arkivets folkminnesundersökningar fått en sådan omfattning och betydelse att det vore rimligt att detta förhållande finge det yttre erkännande som ett uppförande av folkminnesavdelningens föreståndare på extra ordinarie stat vid institutet skulle innebära. Denna styrelsens begäran i dess anslagsäskande för budgetåret 1939/40 biträdades också av kanslern, som anförde att föreståndaren för folkminnesavdelningen »måste äga kompetens att i stort sett på egen hand leda arbetet på nämnda avdelning» och som ansåg att en placering i Eo 28 vore befogad (se Kungl. Maj:ts proposition nr 210, s. 12, 1939). Kungl. Maj:t däremot ansåg att frå-

gan krävde ytterligare övervägande, vadan alltså, liksom tidigare, befattningshavaren kom att honoreras med ett arvode å 9,000 kronor. Med hänsyn till det allvarliga tidsläget och till givna direktiv om yttersta sparsamhet avstod emellertid landsmålsarkivets styrelse från att ånyo upptaga ärendet i sina anslagsäskanden för budgetåret 1941/42. Kravet på denna frågas lösning kvarstår dock för framtiden såsom ett av nämnda institutions allra oundgängligaste och mest behjärtansvärda angelägenheter. Enligt vad motionärerna erfarit förefinnes alltjämt hos landsmålsarkivets styrelse ett stort intresse för en lösning av denna fråga i enlighet med styrelsens tidigare önskemål.

Om önskemålet beträffande denna befattnings inrättande är i hög grad motiverat ur synpunkten av att åt landsmålsarkivets folkminnesinsamlande verksamhet ge den fasthet och kontinuerlighet som en säkrare ställning för dess ledare skulle medföra, så är det också synnerligen behjärtansvärt ur den synpunkten, att om det kunde förverkligas landsmålsarkivet härigenom skulle bli i tillfälle att på ett fastare sätt till sig knyta en förtjänt forskare, som i mer än tio år med utmärkt nit och skicklighet handhaft det omedelbara ledarskapet för institutets folkminnesavdelning. Docenten Åke Campbell har varit nämnda avdelnings föreståndare alltsedan den 12 juli 1930, då han tog tjänstledighet från en ordinarie lärarbefattning vid Älvsborgs läns folkhögskola för att helt kunna ägna sig åt honom anförtrodda uppgifter vid landsmålsarkivet i Uppsala. Med avbrott för tjänstgöring vid nämnda skola under tiden ³¹/₁₀ 1933—²⁰/₄ 1934 har Campbell alltifrån nyssnämnda datum (¹²/₇ 1930) tjänstgjort vid landsmålsarkivet. Campbell, som sedan den 15 febr. 1938 är docent i nordisk etnologi vid universitetet i Uppsala, har, enligt vad som framgår av oss tillgängliga handlingar och under hand inhämtade muntliga upplysningar, på ett synnerligen erkännansvärt sätt lett folkminnesavdelningens arkiv- och fältarbeten. Att folkminnesavdelningen i Uppsala även i de internationella förbindelserna kommit att inta en mycket framskjuten ställning är till mycket stor del Campbells förtjänst. Här skall blott nämnas att utländska forskare och studenter infunnit sig i Uppsala för att vid arkivets folkminnesavdelning under Campbells ledning studera svensk folkminnesforskning och dess organisation samt att Campbell på uppdrag av Irish Folklore Institute och Irish Folklore Commission lett undersökningar på Irland av irländsk folkkultur. Att åt denne om svensk folkloristisk forskning och insamlarverksamhet högt förtjänste person beredes en fastare anställning än den en arvodesbefattning innebär synes oss vara en sak av så stor betydelse att den trots det ogynnsamma ekonomiska tidsläget icke längre kan uppskjutas. Med nuvarande arvodesbefattning är icke förenad vare sig ersättning vid sjukdom eller pension, något som förefaller motionärerna orimligt med hänsyn till tjänstens betydelse och de krav som måste ställas på innehavaren av en dylik tjänst.

I Kungl. Maj:ts omförmälda proposition till årets riksdag föreslås att docenten Campbells arvode höjes från 9,000 till 9,800 kronor. Då därmed den gamla frågan om nämnda arvodesbefattnings förvandling till en tjänst på

extra ordinarie stat blott ställes på framtiden och då skillnaden mellan denna arvodesbefattning och en befattning i Eo 28 genom denna höjning är så obetydlig att det endast rör sig om ett belopp av omkring 700 kronor, få undertecknade, som också anse att ett stärkande av de svenska folkminnesundersökningarnas ställning jämväl är ett betydelsefullt led i vår andliga beredskap, hemställa,

att riksdagen måtte besluta att en tjänst som föreståndare för folkminnesavdelningen vid landsmålsarkivet i Uppsala i lönegrad Eo 28 måtte inrättas i stället för den i Kungl. Maj:ts proposition till årets riksdag upptagna arvodesbefattningen för samma ändamål samt att i enlighet härmed förslagsanslaget till landsmålsarkiven för avlöningar höjes med härtill erforderligt belopp, inklusive rörligt tillägg.

Stockholm den 22 januari 1941.

Fredrik Ström.

Ruben Wagnsson.

E. Thulin.